

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

4.4.2011

B7-0241/2011

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνεχεία δηλώσεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού

σχετικά με τα διδάγματα που πρέπει να συναχθούν για την πυρηνική ασφάλεια στην Ευρώπη μετά το πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία

Lena Ek, Fiona Hall

εξ ονόματος της Ομάδας ALDE

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα διδάγματα που πρέπει να συναχθούν για την πυρηνική ασφάλεια στην Ευρώπη μετά το πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε το άρθρο 194 αυτής,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 10ης Μαΐου 2007, σχετικά με την αξιολόγηση της Ευρατόμ – 50 έτη ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 24ης Μαρτίου 2011, σχετικά με την κατάσταση στην Ιαπωνία, κυρίως δε την κατάσταση συναγερμού στους πυρηνικούς σταθμούς και το ψήφισμά του, της 7^{ης} Οκτωβρίου, σχετικά με το πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία (Tokaimura)·
 - έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του για τη συμπλήρωση 10 και 15 χρόνων από την πυρηνική τραγωδία στις εγκαταστάσεις του Τσερνομπίλ,
 - έχοντας υπόψη τον καταστρεπτικό σεισμό και το τσουνάμι που έπληξαν την Ιαπωνία και την περιοχή του Ειρηνικού στις 11 Μαρτίου 2011, προξενώντας τον θάνατο ή την εξαφάνιση χιλιάδων ανθρώπων και σημαντικές υλικές καταστροφές·
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 6ης Ιουλίου 2010, σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας και το ρόλο των μακροπεριφερειών στη μελλοντική πολιτική συνοχής, ιδίως δε την παράγραφο 38 αυτού,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 15ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με την αναθεώρηση του σχεδίου δράσης για την ενεργειακή απόδοση,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο το συγκεκριμένο πυρηνικό δυστύχημα όσο και άλλα παρόμοια συμβάντα στην Ιαπωνία και στον υπόλοιπο κόσμο ανακαλούν στην μνήμη την ολοένα και επιτακτικότερη ανάγκη αναθεώρησης της αντίληψης περί πυρηνικής ασφάλειας που επικρατεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον κόσμο,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 26 Απριλίου 2011 συμπληρώνονται 25 χρόνια από την πυρηνική τραγωδία στις εγκαταστάσεις του Τσερνομπίλ, οι συνέπειες της οποίας εξακολουθούν και σήμερα να παραμένουν αισθητές,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν παρέλθει περισσότερα από πενήντα χρόνια από τότε που ισχύει η Συνθήκη Ευρατόμ χωρίς να έχει υποστεί καμία σημαντική αναθεώρηση·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) προειδοποίησε στα τέλη του 2008 ότι οι κανόνες ασφάλειας που ίσχυαν για τους σταθμούς πυρηνικής ενέργειας στην Ιαπωνία ήταν απηρχαιωμένοι και ότι ένας σεισμός ισχυρότερος των 7 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ θα μπορούσε να δημιουργήσει σοβαρό πρόβλημα,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία για την πυρηνική ασφάλεια παρέχει ένα ιδιαίτερος περιορισμένο περιθώριο δράσης στην ΕΕ σχετικά,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα νέα πυρηνικά προγράμματα σε Λευκορωσία και Ρωσία (περιοχή Καλίνινγκραντ) εγείρουν μείζονες ανησυχίες όσον αφορά τα πρότυπα πυρηνικής ασφάλειας και όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διεθνείς συμβάσεις (όπως εκείνες του Espoo και του Aarhus)· λαμβάνοντας υπόψη ότι τούτες οι ανησυχίες αφορούν όχι μόνο τα κράτη μέλη που συνορεύουν άμεσα με την Λευκορωσία και την περιοχή του Καλίνινγκραντ αλλά ολόκληρη την Ευρώπη, γεγονός που επιβάλλει στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών φορέων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να αναλάβει κοινή δράση σύμφωνα με την αρχή της αλληλεγγύης,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο ψήφισμά του της 6ης Ιουλίου 2010, σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας και το ρόλο των μακροπεριφερειών στη μελλοντική πολιτική συνοχής, δηλώνεται «ότι, βάσει της σχεδιαζόμενης επέκτασης της πυρηνικής ενέργειας στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας, οι χώρες της ΕΕ πρέπει να τηρήσουν τα πλέον αυστηρά πρότυπα για την ασφάλεια και το περιβάλλον και ότι η Επιτροπή πρέπει να προσέχει και να παρακολουθεί κατά πόσον οι γειτονικές χώρες, ιδίως εκείνες που σκοπεύουν να κατασκευάσουν εγκαταστάσεις πυρηνικής ενέργειας κοντά στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ»,
1. εκφράζει την αλληλεγγύη του προς τα θύματα της φυσικής καταστροφής και του πυρηνικού δυστυχήματος που την ακολούθησε και εκφράζει επίσης τον θαυμασμό του για όλους εκείνους που θέτουν τις ίδιες τους τις ζωές σε κίνδυνο προκειμένου να αποτρέψουν μια πυρηνική καταστροφή, καθώς και για την συσπείρωση, το θάρρος και την αποφασιστικότητα του λαού και των αρχών της Ιαπωνίας ενώπιον της καταστροφής· καλεί την Ένωση και τα κράτη μέλη να εξακολουθήσουν να παρέχουν στην Ιαπωνία και στις πληγείσες περιοχές όλη την αναγκαία ανθρωπιστική, τεχνική και οικονομική βοήθεια και στήριξη·
 2. καλεί τις αρχές της Ιαπωνίας και την TEPCO, την ιδιοκτήτρια εταιρία του σταθμού πυρηνικής ενέργειας, να ενεργούν με πνεύμα διαφάνειας και να παρέχουν πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τις εξελίξεις στη Φουκουσίμα, ιδίως όσον αφορά τα επίπεδα ραδιενέργειας εντός και εκτός της ζώνης αποκλεισμού·
 3. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 297/2011 της Επιτροπής, της 25ης Μαρτίου 2011, για την επιβολή ειδικών όρων που διέπουν την εισαγωγή ζωοτροφών και τροφίμων καταγωγής ή προέλευσης Ιαπωνίας μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα· εκτιμά εντούτοις ότι η βάση για τον καθορισμό των μεγίστων επιτρεπτών επιπέδων των ραδιονουκλεϊδίων ιωδίου και καϊσίου πρέπει να είναι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 733/2008 του Συμβουλίου, της 15^{ης} Ιουλίου 2008 αντί του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 3954/87 του Συμβουλίου, της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1987, του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 944/89 της Επιτροπής, της 12^{ης} Απριλίου 1989 και του

κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 770/90 της Επιτροπής, της 29^{ης} Μαρτίου 1990· φρονεί πράγματι ότι προκειμένου να μην υπάρξει κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία θα ήταν σκόπιμη η παραπομπή στα κατώτερα επίπεδα καισίου που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 733/2008, ο οποίος ορίζει αυστηρότερες και πλέον σύγχρονες προστατευτικές διατάξεις·

4. εκτιμά ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να προβεί σε ολοκληρωμένη επανεξέταση της θέσης της όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη ότι η πυρηνική ενέργεια θα εξακολουθήσει να αποτελεί τμήμα του ενεργειακού μίγματος πολλών κρατών μελών για πολλά ακόμη χρόνια και ότι νέοι αντιδραστήρες βρίσκονται στη φάση του σχεδιασμού ή ήδη υπό κατασκευή· καλεί εντωμεταξύ τα κράτη μέλη να επιβάλλουν μορατόριουμ στην ανάπτυξη και ανάθεση κατασκευής νέων πυρηνικών αντιδραστήρων, τουλάχιστον για την περίοδο κατά την οποία διεξάγονται και αξιολογούνται οι δοκιμές αντοχής
5. εκτιμά δε ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία των δοκιμών αντοχών, πρέπει αυτές να είναι υποχρεωτικές και να βασίζονται σε κοινά και διαφανή κοινοτικά κριτήρια, να διεξάγονται υπό κοινοτικό έλεγχο, να τελούν υπό την εποπτεία ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και να δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματά τους·
6. οι εν λόγω δοκιμές πρέπει να καλύπτουν:
 - τόσο τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας όσο και τις εγκαταστάσεις πυρηνικών αποβλήτων,
 - την επανεξέταση της εν γένει αντίληψης περί πυρηνικής ασφάλειας (π.χ. επέκταση της περιμέτρου ασφαλείας, ετήσια έκθεση ασφαλείας και ενημέρωση του κοινού),
 - τους κινδύνους από ανθρώπινες πράξεις (π.χ. τρομοκρατικές επιθέσεις και αεροπορικά δυστυχήματα),
 - τις επιπτώσεις έκτακτων φυσικών φαινομένων όπως οι σεισμοί, οι πλημμύρες, οι ξηρασίες ή άλλοι κίνδυνοι οφειλόμενοι σε τοπικές ιδιομορφίες, συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας εξέτασης όλων των μειζόνων προγραμμάτων με γνώμονα την αλλαγή του κλίματος προκειμένου να συνυπολογίζεται η αυξημένη συχνότητα και οξύτητα των ακραίων καιρικών συνθηκών,
 - τις ευρύτερες επιπτώσεις μειζόνων και ενδεχομένως ασχέτων καταστροφών, όπως η διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και νερού, η διακοπή των τηλεπικοινωνιών, η αδυναμία φυσικής πρόσβασης στην τοποθεσία, η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και η αξιοπιστία των εφεδρικών υποδομών,
 - την ασφάλεια των διαύλων διάθεσης καυσίμων
 - την ετοιμότητα συνδυασμένης και ταυτόχρονης ανταπόκρισης σε περισσότερα του ενός από τα ανωτέρω γεγονότα όταν εμφανίζονται αυτά στο πλαίσιο περίπλοκου και πολυδιάστατου σεναρίου καταστροφής
7. ζητεί να εκπονηθεί σε επίπεδο ΕΕ κατάλογος «εγγενώς» πιο επικίνδυνων σταθμών

πυρηνικής ενέργειας οι οποίοι οφείλουν αυτή την επικινδυνότητά τους στην γεωγραφική τους τοποθεσία (διότι λόγω χάρη έχουν κτιστεί σε σεισμογενή περιοχή) και οι οποίοι θα πρέπει να εξεταστούν χωρίς χρονοτριβή με στόχο τουλάχιστον μια βελτίωση του δομικού σχεδιασμού τους ή την διακοπή της λειτουργίας τους βάσει καθορισμένου χρονοδιαγράμματος·

8. επιμένει ότι, σε περίπτωση που η δοκιμή αντοχής συγκεκριμένου σταθμού έχει αρνητικό αποτέλεσμα, ο σταθμός αυτός πρέπει να παύει άμεσα να λειτουργεί·
9. καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ολοκληρωμένη επανεξέταση της νομοθεσίας της ΕΕ περί πυρηνικής ασφάλειας και να υποβάλει, πριν τα τέλη του 2011, νομοθετική πρόταση η οποία θα μεταφέρει σε επίπεδο ΕΕ τις θεμελιώδεις αρχές ασφαλείας του ΙΑΕΑ, με ακόμα πιο εμπειριστατωμένες ή αυστηρές απαιτήσεις εφόσον κρίνεται σκόπιμο, και η οποία θα εισάγει υποχρεωτικό μηχανισμό τακτικών επιθεωρήσεων όσον αφορά την εφαρμογή των προτύπων ασφαλείας στα κράτη μέλη, μέσω αξιολόγησης από ομότιμους και ανεξάρτητης επιτροπής πυρηνικών εμπειρογνομόνων υπό την καθοδήγηση της Επιτροπής·
10. εκτιμά ότι η πυρηνική ασφάλεια αποτελεί τομέα μεγίστου ενδιαφέροντος για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα τομέα στον οποίο η αρχή της επικουρικότητας έχει μόνο μερική εφαρμογή· ζητεί συνεπώς να αναθεωρηθεί η Συνθήκη Ευρατόμ προκειμένου να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες της ΕΕ σε αυτό το τομέα, να υπάρξει συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας με στόχο μεγαλύτερη διαφάνεια και να επικαιροποιηθεί η Συνθήκη Ευρατόμ με κριτήριο τους κοινούς στόχους στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής που ορίζονται με την Συνθήκη της Λισαβόνας·
11. επισημαίνει την ανάγκη ανάπτυξης από την ΕΕ μιας στρατηγικής που θα ξεπερνά τα όρια της ΕΕ με συνεπείς ενέργειες στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο οι οποίες θα αποσκοπούν στη διασφάλιση της πυρηνικής ασφάλειας, στον προσδιορισμό της πυρηνικής ενέργειας ως μεταβατικής τεχνολογίας και, στους κόλπους της G8 και της G20, στην επιδίωξη μιας παγκόσμιας, καθολικής απαγόρευσης της κατασκευής και διατήρησης σταθμών πυρηνικής ενέργειας σε σεισμογενείς περιοχές, με απώτερο σκοπό μια δεσμευτική σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών·
12. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιδείξουν ενεργό ενδιαφέρον και πνεύμα επιμερισμένης ευθύνης όσον αφορά την ενίσχυση των διεθνών προτύπων πυρηνικής ασφάλειας και την ορθή εφαρμογή τους σε τρίτες χώρες, σε στενή συνεργασία με την ΙΑΕΑ, την Espoo και άλλους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, στάση που περιλαμβάνει την διεξαγωγή των δικών τους δοκιμών αντοχής· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έως τον Ιούνιο του 2011 πλήρες σχέδιο δράσης με τις συγκεκριμένες ενέργειες και τον τρόπο για την υλοποίησή τους· παροτρύνει την Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΙΑΕΑ, να ασκήσει εποικοδομητική πίεση στη Λευκορωσία και στη Ρωσία προκειμένου να αποδεχτούν οι δύο χώρες τα διεθνή πρότυπα ασφαλείας και να συνεργαστούν με διεθνείς εμπειρογνώμονες σε όλα τα στάδια της προεργασίας, κατασκευής και λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών ενέργειας·
13. καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να δραστηριοποιηθεί ενεργά στην προσπάθεια ενίσχυσης των συνθηκών για την πυρηνική ασφάλεια και της εν γένει θεσμικής ρύθμισης σε

παγκόσμιο επίπεδο στηρίζοντας την IAEA μέσω της παροχής πρόσθετων πόρων, ιδίως στα προγράμματά της για την πυρηνική ασφάλεια, μέσω της υποχρεωτικής αξιολόγησης από ομότιμους, ιδίως για τους «νεοεισελθόντες» και μέσω της κατασκευής νέων αντιδραστήρων μόνο εφόσον γίνονται αποδεκτές οι περιοδικές αξιολογήσεις από ομότιμους·

14. καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει μελέτη με αντικείμενο τις εν γένει οικονομικές πτυχές της κατασκευής, της λειτουργίας και του κλεισίματος των σταθμών πυρηνικής ενέργειας στην Ευρώπη, συμπεριλαμβάνοντας στοιχεία σχετικά με τις κρατικές παρεμβάσεις σε περίπτωση ατυχημάτων ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, τα θέματα ασφάλισης, τις κρατικές ενισχύσεις και θέματα ανταγωνισμού στο πλαίσιο της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς·
15. υπενθυμίζει σχετικά την διαρκώς αυξανόμενη σημασία της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας· τονίζει δε την ανάγκη να υπάρξει ένα επαρκές νομοθετικό πλαίσιο και η κατάλληλη στήριξη για επενδύσεις σε ανανεώσιμες και βιώσιμες πηγές ενέργειας, στην αποθήκευση ενέργειας και σε ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο ηλεκτροδότησης· εκτιμά εξάλλου ότι προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι διακοπής του εφοδιασμού είναι απολύτως απαραίτητη η ύπαρξη ενός εκσυγχρονισμένου ευφυούς ηλεκτρικού δικτύου που θα επιτρέπει την αξιοποίηση αποκεντρωμένων μονάδων παραγωγής ενέργειας·
16. επισημαίνει ιδίως αυτό που έχουν καταστήσει σαφές τα πρόσφατα γεγονότα που συνέβησαν στον κόσμο, δηλαδή ότι η επίτευξη του στόχου περί ενεργειακής απόδοσης του 20% έως το 2020 είναι πλέον σημαντικότερη από ποτέ, ιδίως προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές CO₂· παροτρύνει συνεπώς τα κράτη μέλη να μετατρέψουν το συντομότερο δυνατό την επιδίωξη περί 20% σε απτούς στόχους, η επίτευξη των οποίων πρέπει να είναι νομικά επιβεβλημένη χωρίς να περιορίζεται η ευχέρεια των κρατών μελών να αποφασίσουν τα ίδια για τον καταλληλότερο τρόπο επίτευξής τους· επισημαίνει επίσης ότι οι μακροπρόθεσμοι στόχοι περί ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έχουν κρίσιμη σημασία επίσης για τους φορείς της αγοράς· ζητεί συνεπώς να συμπεριληφθούν στον οδικό χάρτη για το 2050 φιλόδοξοι στόχοι περί ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμης ενέργειας τόσο για το 2030 όσο για το 2050·
17. εκτιμά ότι η ενεργειακή στρατηγική της ΕΕ πρέπει να συνδεθεί με τις στρατηγικές των χωρών της Β. Αφρικής, δεδομένου ότι τα επιτυχή απελευθερωτικά κινήματα σε αυτές τις χώρες δημιουργούν συνθήκες πρόσφορες για περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη, ιδίως μέσω επενδύσεων στην ηλιακή ενέργεια που, χάρη στις κατάλληλες υποδομές, θα μπορούσαν να παράσχουν βιώσιμη ενέργεια στην Ευρώπη·
18. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στις αρχές της Ιαπωνίας.